

MEMO

Aan : Gemeenteraad
Van : College van burgemeester en wethouders
Onderwerp : Programma alcohol en drugs (lokaal en regionaal)
Datum : 23 maart 2022
Zaaknummer : ZK22000350

Inleiding

Alcohol- en drugsgebruik onder 18-minners is erg slecht voor de gezondheid en de ontwikkelingen van jongeren. Vanuit die gedachte wordt dan ook regionaal en lokaal aandacht besteed aan het reduceren van het alcohol- en drugsgebruik en het vergroten van de bewustwording van de gevolgen (op lange- én korte termijn) bij ouders en de jongeren. Naast de 18-minners zetten we ook in op preventie, bewustwording en voorlichting bij 18-plussers (zowel jongeren als ouderen) en wordt aandacht besteed aan rookvrije generatie en minder alcohol- en drugsgebruik. Daarbij is verkoop van alcohol aan 18-minners bij wet verboden.

Voor succes is een integrale aanpak vereis. Er is een projectgroep Alcohol & Drugs waarin verschillende beleidsonderwerpen vertegenwoordigd zijn, zoals zorg & welzijn, openbare orde en veiligheid, communicatie, sport, evenementen en drank & horeca en het jongerenwerk. Deze projectgroep heeft de binding met de regionale Uitvoeringsplan 'In Control of Alcohol en Drugs' en neemt deel in de daarvoor beschikbare werkgroepen. Ook heeft de projectgroep binding met het Lokaal Sportakkoord en het Lokaal Preventieakkoord.

De Corona maatregelen hebben ook in 2021 zijn weerslag gehad op het lokale en regionale programma Alcohol & Drugs. Bepaalde activiteiten zijn uitgesteld of anders zijn ingevuld. De inspanningen die geleverd zijn, hebben wel degelijk tot succes geleid. In de tabel staan de projecten en uitvoeringsactiviteiten op lokaal en regionaal niveau weergegeven vanuit:

- Toezicht & Handhaving
- Preventie
- Communicatie

Kader

In gemeente Koggenland zijn een aantal nota's vastgesteld waarin het kader en beleid staan opgenomen met betrekking tot het lokale en regionale programma Alcohol en Drugs.

1. Uitvoeringsplan In Control of Alcohol & Drugs regio West-Friesland

In Control of Alcohol & Drugs is een bovenregionaal samenwerkingsverband om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te voorkomen en verder terug te dringen. De 17 gemeenten uit Noord-Holland Noord, GGD Hollands Noorden, Brijder Jeugd, GGZ Noord-Holland Noord, L!NK Projecten en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord werken in het programma samen. Er is een Uitvoeringsplan In Control of Alcohol & Drugs regio West-Friesland. Vanuit drie disciplines zijn we vertegenwoordigd in de regionale integrale projectgroep, namelijk preventie, handhaving en communicatie. Daarnaast heeft elke discipline ook een eigen regionale werkgroep. In het Uitvoeringsplan staan 5 thema's opgenomen die regionaal uitgevoerd worden:

1. Aanpak drugsgebruik
2. Oudertolerantie en beïnvloeden 18-minners
3. Verantwoordelijke beslissingen leren te nemen bij jongeren stimuleren

4. Weerbaarheid jongeren vergroten
5. Eenduidig handhaven

Het uitvoeringsplan is vastgesteld voor een periode van drie jaar tot en met 2022. Elk jaar wordt er een jaarplan vastgesteld.

2. Lokaal programma Alcohol & Drugs

In het lokale programma Alcohol & Drugs voor 2019-2022 staat aangegeven dat we inzetten op:

1. Drugsgebruik en de daaraan gerelateerde criminaliteit terugdringen;
2. Bewustwording onder ouders en jongeren vergroten op het gebied van de korte en lange termijn gevolgen van alcohol- en drugsgebruik onder de 18 jaar;
3. Weerbaarheid onder de jongeren tegen alcohol- en drugsgebruik onder de 18 jaar vergroten;
4. Oudertolerantie ten opzichte van alcohol- en drugsgebruik onder 18 jaar verlagen en hen hierbij tools meegeven hoe zij weerbaar kunnen zijn tegen de wensen van hun kind;
5. Jongeren en ouders bewust te maken van de risico's van alcohol- en drugsgebruik; drugshandel; én druggerelateerde criminaliteit;

3. Lokaal Sportakkoord "Gezond en gelukkig zijn in Koggenland"

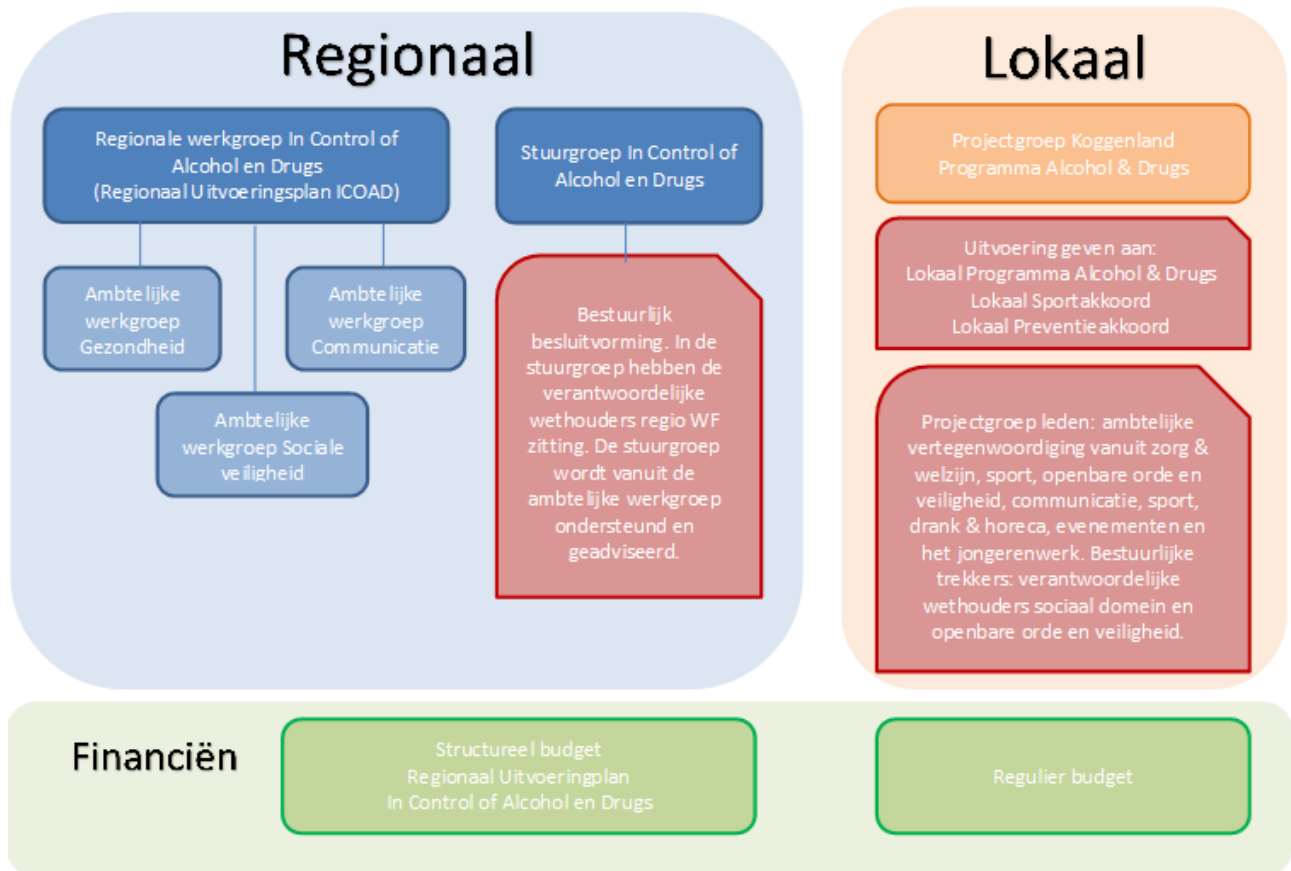
In het Lokaal Sportakkoord staan activiteiten opgenomen in het kader van preventie van alcohol en drugs bij sportverenigingen. De buursportcoach van de Sportraad is in gesprek met sportverenigingen en inventariseert wat de wensen en behoefte zijn en geeft advies en ondersteuning. Elke twee maanden is er overleg tussen de gemeentelijke projectgroep Alcohol en Drugs en de Sportraad en vindt afstemming plaats tussen de uitvoeringsactiviteiten bij sportverenigingen van de Sportraad en het lokale en regionale programma In Control Of Alcohol en Drugs. De interactie draagt bij aan een goede samenwerking en stimuleert de ontwikkeling en voortgang van activiteiten. Het uitvoeringsplan is vastgesteld voor drie jaar (2020-2021-2022).

4. Lokaal Preventie akkoord "Koggenland vaart wel bij gezondheid".

In het lokaal Preventieakkoord staan activiteiten opgenomen die bijdragen aan een gezondere leefomgeving en gezondere inwoners. Er is een kernteam samengesteld waarin vertegenwoordigers zitten van diverse maatschappelijke organisaties (professionals en vrijwilligers), ondernemers, ketenpartners, sportraad, adviesraad en gemeente. De samenwerking, activiteiten en interventies moeten bijdragen aan een gezondere leefstijl van inwoners, jong en oud. Het akkoord is door het kernteam uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (2021-2022-2023) met daarin afspraken en maatregelen voor:

1. Rookvrije generatie
2. Minder alcoholgebruik
3. Minder overgewicht

Naast deze thema's is er ook aandacht voor eenzaamheid en dementie.

Overzicht regionaal en lokaal programma Alcohol en Drugs

Toezicht & Handhaving		
Actie lokaal	Status	Wanneer
Actie Identiteitsfraude	<p>In 2019 zijn er enkele identiteitscontroles geweest tijdens evenementen. In 2020 en 2021 zijn er door de gemeente en politie vanwege corona geen identiteitscontroles uitgevoerd.</p> <p>In 2022 zet de gemeente dit weer op de agenda om te bespreken met de politie wat de mogelijkheden zijn om hier weer mee te starten in het kader van de evenementen planning.</p> <p>Actie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nieuwe contacten leggen met basisteam Heerhugowaard om trekker te zoeken. 2. Inzetten op evenementen en kermissen 2022 indien actie weer doorgaat. 	2022
Handelingskader verbodsbepaling lachgas	In 2022 is er een wettelijke strafbaarstelling van lachgas ingevoerd. Deze heeft de gemeente Koggenland overgenomen in de APV.	Afgerond

Toezicht & Handhaving		
Controle Alcoholwet <ul style="list-style-type: none"> - Mysteryshoppers - Reguliere controle - Extra controle op evenementen 	<p>In 2021 is er niet (actief) gecontroleerd op de Drank en Horecawet vanwege de coronacrisis gezien de beperkte openstelling van de ondernemingen. Sinds 1 juli 2021 geldt de Alcoholwet. Het doel van de wet is om gezondheidsschade door alcohol bij jongeren te voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren terug te dringen. Deze wet is ontwikkeld in verband met de evaluatie van de Drank- en Horecawet en het Nationaal Preventieakkoord. De Alcoholwet vervangt de Drank en Horecawet.</p> <p>Vanaf maart 2022 wordt dit weer opgestart en samen met MB All geïnventariseerd wat de wensen en behoeften zijn en welke acties we gaan inzetten.</p>	2022
Doorverwijzing van de boa's richting bureau Halt bij alcohol- en drugsgebruik onder minderjarigen	<p>In 2021 zijn de boa's van gemeente Koggenland aangewezen om deze handeling te verrichten en strafbeschikkingen te verwerken. De gemeente en Halt hebben afspraken gemaakt om dit middel actief in te zetten tijdens evenementen. Door Corona werd dit gecompliceerd en is dan ook niet gebeurd.</p> <p>De boa's werken volgens het landelijk werkproces Halt-verwijzing. Deze procedure houdt in dat boa's een minderjarige verdachte bij verdenking van strafbare feiten (bijvoorbeeld alcohol- en drugsgebruik) naar Halt verwijzen om verdere strafvordering te voorkomen. Belangrijk is dat minderjarige hiermee ook instemt. Na afloop ontvangt de boa een negatieve of positieve afdoening. Bij een positieve Halt-afdoening krijgt de minderjarige geen strafblad.</p> <p>In 2022 is dit opgenomen in de werkafspraken voor handhaving.</p>	Afgerond
Extra toezicht op straat en bij evenementen door de boa's van Koggenland	<p>Voortkomend uit de vervolgacties betreft het toezicht op straat prioriteit, om een Halt-loket in te zetten gedurende evenementen.</p> <p>In 2022 wordt onderzocht of deze interventie weer ingezet kunnen worden. Dit wordt afgestemd met evenementenbeleid, OOV, handhaving en Halt en gekeken naar de mogelijkheden.</p>	2022
Damoclesbeleid herzien	<p>Bij aantreffen drugspanden overgaan tot mogelijk sluiting van een locatie. Inzet wanneer incident zich voltrekt. Afgelopen jaren zijn er verschillende panden gesloten d.m.v. het Damoclesbeleid.</p> <p>Het Damoclesbeleid moet worden herzien. Wij zijn in afwachting van het regionale beleid en vervolgens gaan wij het lokale beleid hierop aanpassen.</p>	2022
Actie regionaal	Status	Wanneer
Aanpak drugsgebruik en drugshandel op straat samen	<p>In 2020 heeft OOV gesprekken gevoerd met politie en jongerenwerk om te bepalen in hoeverre een meer specifieke aanpak van drugshandel de voorkeur heeft. Er is geconcludeerd</p>	2022

basisteam Heerhugowaard.	<p>dat de betrokken partijen weinig signalen waarnemen waar het gaat over drugsgebruik door jongeren. Natuurlijk vindt dit plaats maar het probleem is niet dermate groot dat hier een specifieke aanpak voor ontwikkelt dient te worden. Daarnaast leert de ervaring dat indien er sprake is van concrete signalen het netwerk van actoren adequaat optreedt om de signalen nader te duiden en tot een aanpak te komen. Dit resulteert mede in de uitvoering van het Damoclesbeleid.</p> <p>Uit de Jong Volwassenen Monitor 2021 is gebleken dat het percentage deelnemers dat wel eens alcohol heeft gedronken is gedaald t.o.v. 2019. Onder de doelgroep is het gebruik van softdrugs redelijk stabiel, het gebruik van harddrugs en lachgas is iets afgenomen t.o.v. 2019.</p> <p>Onder de doelgroep die alcohol drinkt of andere middelen gebruikt, is wel gebleken dat 18% meer is gaan drinken en 41% meer is gaan blowen t.o.v. 2019.</p>	
Eenduidig handhaven	<p>In 2021 is vanuit de discipline handhaving in het Uitvoeringsprogramma In Control Of Alcohol & Drugs regio West-Friesland gekeken naar het thema eenduidig handhaven. In Hoorn zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met handhavers uit alle West-Friese gemeenten om kennis en ervaring uit te wisselen.</p> <p>In 2022 worden deze bijeenkomsten weer georganiseerd.</p>	2022

Preventie		
Actie lokaal	Status	Wanneer
Cursus alcohol in het verkeer cursus	<p>Vanuit Brijder Jeugd Preventie wordt de cursus alcohol in het verkeer georganiseerd. Jongvolwassenen krijgen tijdens het halen van hun rijbewijs voorlichting over de invloed van alcohol op de verkeersveiligheid. Indien cursisten de cursus succesvol voltooien, kunnen zij hun rijbewijs op kosten van de gemeente aanvragen.</p> <p>In 2021 is de cursus uitgesteld vanwege de coronamaatregelen.</p> <p>In 2022 is de cursus weer hervat en zijn er in januari totaal ruim 750 brieven verstuurd naar jongeren in de leeftijd van 16,5 tot 19 jaar om ze te attenderen op het bestaan van deze cursus. Verdeeld over januari en februari hebben al ruim 40 jongeren de cursus gevolgd.</p>	Lopend
Jeugdkaart onderzoek 2022	<p>In 2021 is de lokale projectgroep bezig geweest met de uitvoering van de interventies van de jeugdkaart 2019. De gekozen interventies lopen in 2022 door, dus op dit moment is er geen behoefte om dit jaar een nieuwe jeugdkaart te starten. Nadat de Jeugdkaart is uitgevoerd zijn een aantal interventies aanbevolen. Er is gekozen om de kwaliteitsmethodiek uit te voeren.</p>	Lopend

Vervolgacties	<p>Kwaliteitsmethodiek: Deze interventie is gericht op sportkantines in Koggenland en controleert op het naleven van regelgeving rondom het schenken van alcohol aan minderjarigen. Hiervoor worden de sportkantines twee keer bezocht door mysteryshoppers. Achteraf vindt er een feedbackgesprek plaats. Het uitgangspunt is dat sportverenigingen op de hoogte zijn van deze interventie en bereid zijn om actief in te zetten op het naleven van het schenken van alcohol. In onze gemeente hebben negen sportverenigingen zich aangemeld en nemen momenteel deel aan het onderzoek. Het gehele traject van de kwaliteitsmethodiek vindt in 2022 plaats en wordt afgerond.</p> <p>PAS: wordt niet meer aangeboden en de werkzame elementen zijn nu opgenomen in Frisse Start voor de brugklas en Samen Fris voor het 2e en 3e leerjaar regulier Voortgezet Onderwijs. Deze erkende interventies van het Trimbos richten zich beiden zowel op de leerlingen als de ouders.</p> <p>Alcohol Alert: Deze interventie richt zich op 15-16-jarigen en is specifiek bedoeld om binge drinken te voorkomen en/of terug te dringen. In 2022 wordt deze interventie nader onderzocht of deze regionaal ingezet kan worden vanuit het regionale programma.</p>	
Activiteiten lokaal sportakkoord	<p>In het lokaal sportakkoord staan preventieactiviteiten opgenomen met als prioriteit alcohol en drugs.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulier overleg gemeentelijke projectgroep Alcohol en Drugs en de Sportraad. - In 2021 zijn vanwege sluiting van de sportkantines minder bijeenkomsten georganiseerd in het kader van gezonde sportomgeving (rookbeleid, alcoholbeleid en gezonde sportkantine). - In 2022 worden bijeenkomsten georganiseerd in het kader van gezonde sportomgeving waarin rookbeleid, alcoholbeleid en gezonde sportkantine aan de orde komen. Sportverenigingen kunnen advies, toolkit en materiaal aanvragen om een rookvrij sportterrein in te voeren. 	Lopend
Activiteiten lokaal Preventieakkoord	<p>In het Preventieakkoord staan activiteiten opgenomen met als prioriteit minder alcohol gebruik en rookvrije omgeving.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2021 is de Stoptober campagne uitgerold met de Stoptober camper op het plein in Obdam, aanbod van cursussen voor inwoners en leerkrachten, bewustwordingscampagne met berichten via social media en informatie via ketenpartners in de zorg. - In 2022 wordt de Stoptober campagne herhaald. - In 2021 zijn aan alle basisscholen een toolkit met materialen beschikbaar gesteld voor het voorbereiden, invoeren en borgen van een rookvrij schoolterrein. Alle 	Lopend

	<p>scholen hebben stoeptegels “rookvrije omgeving” ontvangen voor het schoolplein.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2021 is de campagne IKPAS uitgerold, waarin aandacht is gevraagd om in de maand januari geen alcohol drinken. Er zijn webinars aangeboden. De IkPas campagne is breed uitgerold, alle gemeenten in NHN hebben deze campagne ondersteund. - In 2022 wordt de IKPAS-campagne herhaald. 	
Voorlichting Halt	<p>In 2019 en 2021 heeft Halt diverse soorten voorlichting gegeven op basisscholen in Koggenland.</p> <p>In 2022 gaat Halt voor de zomervakantie op 5 basisscholen voorlichting geven over ‘invloed van de groep’ en ‘online veiligheid’ Een andere vervolgactie betreft het organiseren van de voorlichting ‘groepsdruk’ op basisscholen. In september ontvangen de scholen een nieuw aanmeldingsformulier met het gehele voorlichtingsaanbod van Halt. Scholen maken dan een keuze daaruit. Verder: de voorlichting ‘invloed van de groep’ is het specifieke product dat Halt aanbiedt in het kader van ‘In control of alcohol en drugs’.</p> <p>Het voorlichtingsaanbod zal gericht zijn op de volgende thema’s: Online fraude en cybercriminaliteit, Geldezels, De kosten van snel geld verdienen en Weerbaar tegen ondermijning’</p>	2022
Jongerenwerk	<p>In 2021 hebben wij allemaal te maken gehad met corona, zo ook het ambulante jongerenwerk. Waar er normaal gesproken veel groepen op straat zijn, was dit in 2021 vanwege de corona maatregelen veel minder. Daarentegen zijn er in 2021 meer individuele coaching trajecten geweest. In samenwerking met het Zorgteam werden hulvragen van jongeren opgepakt en in behandeling genomen.</p> <p>Op het gebied van drugs zijn in 2021 jongeren gecoacht en dit krijgt ook in 2022 vervolg al dan niet in samenwerking met Brijder. De jongerenwerkers houden gesprekken, bieden ondersteuning en denken mee met de jongeren wat kan bijdragen aan een betere toekomst.</p> <p>In 2021 is de huiskamer (kantoor jongerenwerk) wel open gebleven voor inloop. Dit heeft bijgedragen aan het in gesprek gaan met groepen jongeren die de grens aan het opzoeken waren met experimenteren met drugs. Voor het jongerenwerk is het belangrijk dat dit laagdrempelige contactmoment er is om bewustwording van het gebruik en gevolg van drugs bij jongeren te creëren. Als er behoefte is aan specifieke voorlichting over genotsmiddelen, wordt er snel geschakeld met de preventie-medewerker van Brijder en zetten zij interventies in. Vanwege de corona maatregelen zijn voorlichtingscampagnes bij de reguliere jeugd- en jongerenclubs in Koggenland niet doorgegaan, maar dit wordt in 2022 opgepakt.</p>	Lopend

Actie regionaal	Status	Wanneer
Uitvoeringsplan In Control of Alcohol & Drugs regio West-Friesland	<p>Er is een Uitvoeringsplan In Control of Alcohol & Drugs regio West-Friesland. Vanuit drie disciplines zijn we vertegenwoordigd in de regionale integrale projectgroep, namelijk preventie, handhaving en communicatie. Elke discipline heeft een eigen regionale werkgroep. In het Uitvoeringsplan staan 5 thema's opgenomen die regionaal uitgevoerd worden.</p> <p>Preventie In 2021 zijn veel interventies en voorlichtingsbijeenkomsten binnen het onderwijs niet doorgedaan vanwege de Coronamaatregelen. Na de zomervakantie is het weer gestart, waardoor scholen toch nog veel interventies hebben ingezet voor het thema Roken, Alcohol- en Drugspreventie. Na de zomer zijn er ook adviesgesprekken gehouden. Het hele jaar zijn er verschillende webinars aan ouders met kinderen op het PO en VO aangeboden. Belangstelling was heel goed.</p> <p>2022 interventies en voorlichting</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adviesgesprekken op VO/MBO in samenwerking met jeugdgezondheidszorg - Actief aandacht aan gezonde school - Pilot NIX18 quiz - Verspreiden van nieuwsberichten aan ouders, scholen, sportverenigingen en ketenpartners 	Lopend

Communicatie		
Actie lokaal/regionaal	Status	Wanneer
Bewustwording en promoten campagnes	<p>De afdeling communicatie is aangehaakt bij zowel de lokale als de regionale uitvoering van het programma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actief volgen en uitwerken van lokale en regionale communicatiecampagnes. - Actief versturen van nieuwsberichten met betrekking tot activiteiten. - Ondersteunen andere initiatieven waar nodig. <p>Communicatie – campagnes In 2021 heeft 'In Control' verschillende campagnes ingezet om bewustwording van het alcoholgebruik bij inwoners te vergroten. De volgende campagnes zijn uitgevoerd in 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> - IkPas – januari 2021 - Zomer van NIX - 1 juli t/m 23 augustus - Wel zo sportief - vanaf september - NIX zonder ID - 4 t/m 18 oktober - Zien Drinken Doet Drinken – 1 t/m 7 november <p>In 2022 wordt wederom aangesloten bij landelijke campagnes, acties en materialen. Ook vinden er weer webinars met verschillende onderwerpen plaats voor ouders met kinderen op het PO en VO.</p>	Lopend